

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 23 maja 2018 r.

Pozycja 94

POSTANOWIENIE

z dnia 6 lutego 2018 r.

Sygn. akt Ts 132/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Rymar,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej Mirkowskiej Fabryki Papieru S.A. z siedzibą w Krakowie w sprawie zgodności:

art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki (Dz. U. Nr 3, poz. 17, ze zm.) z art. 64 ust. 1 i 2 oraz art. 21 ust. 1 i 2 w zw. z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W sporządzonej przez radcę prawnego i wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 30 czerwca 2017 r. (data nadania) skardze konstytucyjnej Mirkowska Fabryka Papieru S.A. (dalej: skarżąca) zarzuciła niezgodność art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki (Dz. U. Nr 3, poz. 17, ze zm.; dalej: ustawa nacjonalizacyjna) z art. 64 ust. 1 i 2 oraz art. 21 ust. 1 i 2 w zw. z art. 2 Konstytucji.

Skargę konstytucyjną sformułowano w związku z następującą sprawą.

22 września 2011 r. skarżąca, powołując się na art. 156 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267; dalej: k.p.a.), skierowała do Ministra Gospodarki wniosek o stwierdzenie nieważności orzeczenia nr 6 Ministra Przemysłu i Handlu z 21 czerwca 1947 r. w części dotyczącej przejęcia na własność Państwa przedsiębiorstwa skarżącej. Decyzją z czerwca 2013 r. Minister Gospodarki nie stwierdził nieważności orzeczenia Ministra Przemysłu i Handlu. Skarżąca wystąpiła do Ministra Gospodarki z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, w wyniku czego września 2013 r. Minister Gospodarki wydał decyzję utrzymującą w mocy zakwestionowane rozstrzygnięcie. Od powyższej decyzji skarżąca wniosła skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie (dalej: WSA), który wyrokiem z września 2014 r. oddalił skargę. Od tego wyroku skarżąca złożyła skargę kasacyjną, którą Naczelny Sąd Administracyjny oddalił wyrokiem ze stycznia 2017 r., doręczonym skarżącej 30 marca 2017 r.

Zdaniem skarżącej, art. 6 ust. 1 ustawy nacjonalizacyjnej w zakresie, w jakim daje podstawę prawną do konfiskaty całego mienia spółek handlowych, w tym wszystkich gruntów i zabudowań, a nie tego majątku, który wchodzi w skład przedsiębiorstwa w znaczeniu funkcjonalnym, narusza konstytucyjną zasadę ochrony własności, a w szczególności zasadę, że wywłaszczenie może nastąpić wyłącznie na cel publiczny i za słusznym odszkodowaniem. Skarżąca podnosi również, że art. 6 ust. 1 ustawy nacjonalizacyjnej narusza zasadę, iż wywłaszczenie może nastąpić wyłącznie za słusznym odszkodowaniem, w związku z zaniechaniem wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia przewidzianego w art. 7 ust. 4 i 6 ustawy nacjonalizacyjnej, w którym miały zostać określone szczegółowe zasady obliczania odszkodowań dla właścicieli przejętych przedsiębiorstw.

Zarządzeniem sędziego Trybunału z 28 września 2017 r. skarżąca została wezwana do uzupełnienia braków formalnych skargi konstytucyjnej m.in. przez doręczenie pełnomocnictwa szczególnego do wniesienia skargi konstytucyjnej oraz doręczenie wyroków i decyzji potwierdzających wyczerpanie drogi prawnej.

W odpowiedzi na powyższe zarządzenie, w piśmie z 19 października 2017 r. (data nadania), pełnomocnik skarżącej nadesłał odpisy oraz 4 kopie decyzji Ministra Gospodarki z września 2013 r. oraz z czerwca 2013 r.; odpis i 4 kopie wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z września 2014 r.; pełnomocnictwo szczególne do sporządzenia skargi konstytucyjnej i reprezentowania skarżącej w postępowaniu przed Trybunałem z 28 czerwca 2017 r. oraz pełnomocnictwo do reprezentowania skarżącej przed Trybunałem z 16 października 2017 r.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjny (Dz. U. z 2016 r. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygania. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub gdy jest oczywiście bezzasadna.

Trybunał przypomina, że zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji w zw. z art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK tylko ten przepis może być przedmiotem skargi, na którym sąd lub organ administracji publicznej oparł swoje ostateczne orzeczenie o przysługujących skarżącemu wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji.

Trybunał zwraca uwagę na to, że rozstrzygnięcia wskazane przez skarżącą dotyczyły nadzwyczajnej kontroli decyzji administracyjnej – orzeczenia Ministra Przemysłu i Handlu z 21 czerwca 1947 r. Postępowanie nieważnościowe, w ramach którego przeprowadza się taką kontrolę, polega na badaniu, czy skarżona decyzja jest obarczona którąś z wad opisanych w art. 156 § 1 k.p.a., nie polega zaś na ponownym rozpoznaniu sprawy zakończonej tą decyzją. Różnica między postępowaniem zwykłym a nadzwyczajnym wyraża się w ich przedmiocie. Postępowanie główne służy ustaleniu zakresu praw lub obowiązków strony postępowania administracyjnego, o czym władczo rozstrzygają organy administracyjne. W postępowaniu nadzwyczajnym organ administracyjny, w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji administracyjnej, wszczyna postępowanie w nowej sprawie, w której nie orzeka co do istoty sprawy rozstrzygniętej w wadliwej decyzji, lecz orzeka jako organ kasacyjny. W związku z tym w swej decyzji rozstrzyga wyłącznie o nieważności decyzji albo jej niezgodności z prawem, nie jest władny natomiast rozstrzygać o innych kwestiach dotyczących istoty sprawy. W sprawie skarżącej, Minister Gospodarki, a następnie sądy administracyjne, badały, czy decyzja Ministra Przemysłu i Handlu z 21 czerwca 1947 r.

została wydana bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa (art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a.). Oznacza to, że wbrew twierdzeniom skarżącej, art. 6 ust. 1 ustawy nacjonalizacyjnej nie był podstawą prawną wskazanych rozstrzygnięć w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji w zw. z art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK, lecz jedynie ich przedmiotem (por. postanowienie TK z 11 marca 2010 r., sygn. akt Ts 272/09, OTK ZU nr 4/B/2010, poz. 303).

Niezależnie od powyższego, Trybunał zauważa, że mimo, że skarżąca wiąże naruszenie zasady, iż wywłaszczenie może nastąpić wyłącznie za słusznym odszkodowaniem, z treścią art. 6 ust. 1 ustawy nacjonalizacyjnej, to *de facto* jej argumentacja koncentruje się na zaniechaniu wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia przewidzianego w art. 7 ust. 4 i 6 ustawy nacjonalizacyjnej, w którym miały zostać określone szczegółowe zasady obliczania odszkodowań dla właścicieli przejętych przedsiębiorstw. Zakwestionowany brak odpowiednich norm prawnych wyklucza uznanie zaskarżonych przepisów za podstawę prawną ostatecznego orzeczenia naruszającego prawa skarżącej, a w konsekwencji za źródło wskazywanego przez nią naruszenia konstytucyjnych wolności i praw.

W tym stanie rzeczy Trybunał na podstawie art. 79 Konstytucji, a także art. 61 ust. 4 pkt 1 w związku z art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK, odmówił nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty doręczenia tego postanowienia.